

Група видань
українського слова
на світі
американський голос

Адреса:
Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНО: HEnderson 5-8740

БЕНСОН ОБЩАЕТ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ

Вашингтон. — Секретар рільництва Езра Тефтер Бенсон, який щойно вернувся з дводенної поїздки до Європи, заявив журналістам, що він внесе новий проєкт до Конгресу, щоб допомогти фермерам, яких прибутки постійно зменшують від часу, коли республіканська більшість в Конгресі скасувала тривку допомогу фермерам і заступила її "платною" допомогою на підтримку цін на фермерські продукти. Але він виразно підкреслює, що уряд не залучив своєї основної політики в фермерських справах, тільки його проєкт внесе, "щоб додати до того, що вже є". Бенсон сказав, що його проєкт не є новим, а лише змінює форму, щоб додати до того, що вже є. Він сказав, що його проєкт не є новим, а лише змінює форму, щоб додати до того, що вже є.

Сенатор Бріджес за зменшення допомоги закордонові

Вретен Вудс, Нью Гемпшир. — Республіканський сенатор Стівенс Бріджес, член Сенатської Комісії Витрат, промовляючи на зборах стейтс-менів в Нью Гемпширі, заявив, що ЗДА повинні зменшити допомогу закордонові. Він сказав, що ЗДА повинні зменшити допомогу закордонові, щоб зберегти гроші для внутрішніх потреб країни.

Велика пожежа в порті близько будинку УНС

Джерзі Сіті, Н. Дж. — 14 вересня в порту в Джерзі Сіті, який знаходиться недалеко від будинку Українського Народного Союзу, відбулася велика пожежа. Пожежа почалася в порту, який знаходиться недалеко від будинку Українського Народного Союзу. Пожежа почалася в порту, який знаходиться недалеко від будинку Українського Народного Союзу.

В Лос Анджелес люди плачуть від "смогу"

Лос Анджелес, Каліфорнія. — В Лос Анджелесі зачехлилися різні газети (так звані "смоги") повітря, що дає людям жити. Чорно-сірий "смог" різні очі і видихає з них сльози. Люди на вулицях прикривають очі хустками. Пожежа почалася в порту, який знаходиться недалеко від будинку Українського Народного Союзу.

В АМЕРИЦІ

Альберт Вілсон Кастільоне, який був в Нью-Йорку, сказав, що він був в Нью-Йорку, який був в Нью-Йорку. Він сказав, що він був в Нью-Йорку, який був в Нью-Йорку. Він сказав, що він був в Нью-Йорку, який був в Нью-Йорку.

ЗАКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ ПОРТОВИХ ВАНТАЖНИКІВ

Портівні вантажники приймають оплески проголошення закінчення їхнього страйку, що відбулося на окремих зборах Міжнародної Асоціації Портівних Вантажників.

Закінчився восьмиденний страйк вантажників

Нью Йорк, Н. Дж. — 14 вересня вантажники в Нью-Йорку на своїх зборах вирішили закінчити страйк, який тривав вісім днів. Вони вирішили закінчити страйк, який тривав вісім днів. Вони вирішили закінчити страйк, який тривав вісім днів.

Важко збалансувати бюджет, не пошкодивши оборони країни

Вашингтон. — Секретар летиства Дональд А. Кворлес заявив, що важко збалансувати бюджет, не пошкодивши оборони країни. Він сказав, що важко збалансувати бюджет, не пошкодивши оборони країни.

Папа Пій XII найменував Єпископа Ельня Екзархом Писбурзької дієцезії

Юніонтаун, Па. — Пресові повідомлення про те, що Святіший Отець Папа Пій XII найменував Єпископа Ельня Екзархом Писбурзької дієцезії. Він сказав, що Святіший Отець Папа Пій XII найменував Єпископа Ельня Екзархом Писбурзької дієцезії.

Представники українських установ оглядають палац Українського Інституту

Нью Йорк. На запрошення п. Володимира Джуса, відомого винахідника і фабриканта з Бабілоу, представники українських установ і організації оглядали в середу 14 вересня палац заступника п. Джуса для очолюваного ним Українського Інституту Америки. Влаштували оглядини для ознайомлення згаданих представників із розташуванням приміщень в палаці і для акційного огляду.

"Україна" Монреаль — чемпіоном Східної Канади

Монреаль. — "Україна" Монреаль виграла фінал і першество Східної Канади, перемігши Олстером в чотирьох матчах. Вони виграли фінал і першество Східної Канади, перемігши Олстером в чотирьох матчах.

ЗДА ОФІЦІЙНО ПІДТРИМУЮТЬ РІШЕННЯ АДЕНАУЕРА В МОСКВІ

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ПРИСЛАВ БУВ ДО МОСКВИ ЛИСТА АДЕНАУЕРА

Вашингтон. — Речник державного департаменту Генрі Сідем відгукнувся перед пресою на питання про рішення президента Айзенгавера прислати до Москви листа Аденауера. Він сказав, що ЗДА офіційно підтримують рішення Аденауера в Москві.

ЗДА відкидають можливість зустрічі Доллеса з червоно-китайським прем'єром Чу Ен-лаєм

Вашингтон. — Під час однієї з останніх сесій конференції представників ЗДА Джансона з представником червоного Китаю Ванг Пін-наєм, останній висловив бажання зустрітися з червоно-китайським прем'єром Чу Ен-лаєм. ЗДА відкидають можливість зустрічі Доллеса з червоно-китайським прем'єром Чу Ен-лаєм.

У Мюнхені відбудеться судовий процес за намагає викрадення антибольшевицького діяча

Нью Йорк. — Пресова служба Американського Комітету за звільнення від большевизму повідомила, що 26 вересня в Мюнхені відбудеться судовий процес за намагає викрадення антибольшевицького діяча. Судовий процес за намагає викрадення антибольшевицького діяча.

Альянти звільняють японських воєнних злочинців

Токіо. — Альянти вирішили звільнити трьох японських воєнних злочинців, засуджених міжнародним судом в 1948 році на до смертну в'язницю. Вони вирішили звільнити трьох японських воєнних злочинців, засуджених міжнародним судом в 1948 році на до смертну в'язницю.

Помер підполковник Тиміш Омельченко

Торонто. — Після півторарічної тяжкої хвороби помер 6 вересня в Торонто підполковник Тиміш Омельченко. Він помер 6 вересня в Торонто після півторарічної тяжкої хвороби.

МОСКВА ПРИЙМАЄ „ПРЕМ'ЄРА" СХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ

СОВЕТСЬКИЙ УРЯД ДЕМОНСТРУЄ СВОЮ БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРИЯЗНІ З НІМЕЦЬКИМИ КОМУНІСТАМИ — АДЕНАУЕРА ВІТАЛИ У БОННІ, ЯК ТРИУМФАТОРА

Москва. — Ше поки західно-німецький канцлер вернувся до Бонні з Московської конференції, на якій вирішено встановити дипломатичні відносини між Західною Німеччиною та Східною Німеччиною. Він сказав, що він повернувся до Бонні з Московської конференції, на якій вирішено встановити дипломатичні відносини між Західною Німеччиною та Східною Німеччиною.

Австралійський уряд розриває тайни советського шпигунства

Мелбурн, Австралія. — Австралійський уряд оприлюднив офіційне повідомлення про розрив тайн советського шпигунства. Він сказав, що Австралійський уряд оприлюднив офіційне повідомлення про розрив тайн советського шпигунства.

В СВІТІ

Після виступу в Мадриді під сумнівами залишається господарська статистика. Він сказав, що після виступу в Мадриді під сумнівами залишається господарська статистика.

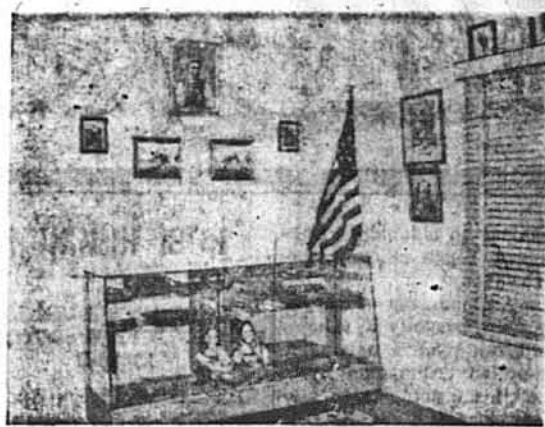

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ І БІБЛІОТЕКА

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Дирекція Українського Національного Музею та Бібліотеки в м. Онтаріо, Каліфорнія, доводить до відома Українського Громадянства у вільному світі, що 15-го жовтня ц. р. відбудеться офіційне відкриття і посвячення будинку Українського Національного Музею і Бібліотеки в м. Онтаріо, Каліфорнія, ЗДА.

Український Національний Музей започаткувала ініціативна група українських патріотів, на чолі з меценатом, п. Калеником Лисюком, в квітні місяці 1954 року. Підготовна робота провадилася майже рік, і тільки в березні 1955 року, з придбанням влас-

Кімната 20-го століття

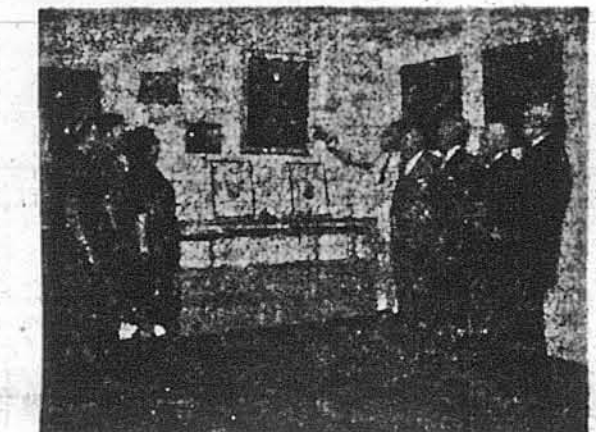
вольних змагань 1917-1946 роками, які творять велику історичну цінність, багато (понад 10,000 предметів) побутових речей, різьби на дереві, вишивок та інших зразків української культури.

Бібліотека Музею має вже коло 3,000 томів.

Цей успішний розвиток Українського Національного Музею з яскравим доказом того, що Українське Громадянство розуміє вагу й значення такої культурної установи, як Музей, що стоїть понад всіма політичними угрупованнями.

Тепер і надалі від Українського Громадянства залежить заповнення й прикрашення його стін історичними, культурними, мистецькими та ін-

шим цінностями й показання їх народам вільного світу. Тим тільки можна розбити твердження москалів та їх прихильників, які пропонує, що Україна є складовою частиною Росії та що ніякої української культури не було і нема. Від Українського Громадянства залежить піднесення Музею до найвищого розвитку, щоб він був гордістю Української Нації й амбасадю наших визвольних змагань.

Відвідувачі Музею

Ми віримо, що так буде, бо віримо в жертвенність та творчий дух Нації. Запрошуємо Українське Громадянство Америки і Канади взяти активну участь у великій святій відкритті Музею, делегувати своїх представників і тим гідно відзначити також і перед-

стейту передасть Управі Музею Американський Прапор. Одночасно будуть передані до Музею прапори: від Українського Громадянства, від Українського Воїнства, від Української Державної Флоти та бойовий прапор 3-ої Залізної Стрілецької Дивізії.

За Наукову Раду: проф. Роман Смаль - Стоцький — голова; доцент В. Гавський — секретар; проф. В. Тимошенко, дир. В. Дорошенко.

За Господарчу Раду: Теодор Ногаш — голова; інж. В. Сінь — секретар; А. Мала-люк, Гліб Старовіт, Катерина Лисюк.

Каленик Лисюк, директор Музею

Александр Рішай, заступник директора

Каленик Лисюк

МУЗЕЙНИЙ ФОНД

Український Національний Музей в Онтаріо, Каліфорнія, поставив перед собою велику задачу: зібрати та зберегти в музеї все, що належить до всього загалу, мусить мати повне забезпечення для існування. Збирання датків з дня на день, з року в рік — не є забезпеченням музею, бо датки можуть мінятися, а музей мусить мати певну суму грошей для свого мінімального постійного бюджету.

Господарська рада Музею започаткувала „Музейний Фонд“ під контролею пранжачих для цього трестів. Грошей, зібраних на той фонд, не можна живити на витрати музею, тільки можуть вони бути ульковані в бонди чи перші гіпотечні моргеджі і доходи з того капіталу мають іти на музейні витрати.

Пан Теодор Ногаш, голова господарської ради Музею, започаткував той фонд, склавши на ту ціль 500 доларів. Започаткуючи той фонд, п. Т. Ногаш сказав: „Я радий, що в 40-літній моїй праці на народній ниві і в 60-й ювілейного народження, свого не започаткувати таке велике діло, як Музейний Фонд. Все в житті минається, ми теж відійдемо, коли прийде час, але Музей, як скарбниця наших фізичних і духовних цінностей, залишиться на все“.

С однієї, які можуть дати більший даток, але вони обіцяють різніми датками, як на УКК, церкви, школи, організації та інше і не всіля дати більшої суми з того, що вони заробляють. Тому Музейний Фонд приймає не тільки готівкові дари для Музею, але також дари і посмертними завіщаннями.

Господарська рада Музею виробила спеціальні форми тих завіщань-посмертних для Музею. Пару соток доларів на Музейний Фонд може кожна людина, залишивши в своєму завіщанні, щоб після її смерті передати до музейного фонду.

Щоденне життя показує нам, що люди роблять помилку, не залишивши завіщання для своїх дітей, родини чи установ. Часто-густо трапляється, що майно померлого переходить до уряду, бо не було зроблено завіщання, або йде воно в руки тих осіб, яким покійний не хотів залишити. Тому завіщання є потрібні не тоді, коли ми вже лежимо на постелі і вмираємо, але тоді, коли ми ще живі й здорові.

Може дехто сказати, що це зайва спроба говорити про завіщання, коли людина ще здорова і жива. Це невірно, треба робити завіщання, коли ми ще живемо, бо ж мертві не роблять завіщань.

Кожна людина має когось близького, рідного, дітей та певні почування до релігійних,

політичних чи культурних установ, до свого народу, з якого вона походить. Подумайте, як поділити своє майно, що полишиться.

Подивіться назад, скільки людей вже при нашому житті померло і хто залишив якусь спадщину по собі для добра української справи? На тисячу й одного не знайдеться. Рік тому назад я говорив з одним визначним науковцем, просив його передати свій архів і листування до Музею. Він відповів: „Я вже зарядив, що все моє майно: книжки, документи, рукописи й інше буде передано вашому Музею“. Помер цей науковець і Музей нічого не дістав, бо рідня все пороздавала чи попарилась, як „непотрібне“. Але коли б було завіщання, то все пішло б до Музею.

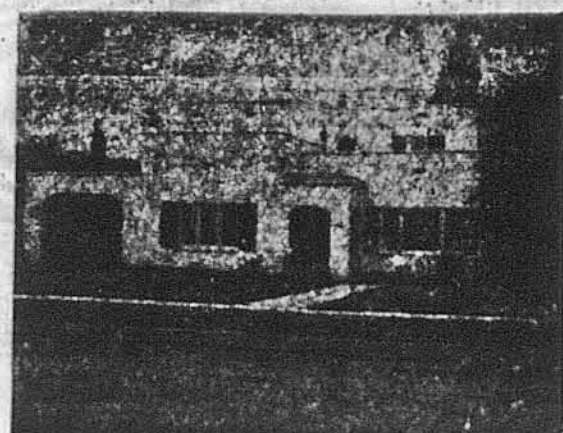
Наше життя в руках Всевишнього Творця і ми не знаємо часу, коли Він нас покликає. Але ми всі хотіли б, щоб по нас залишилась пам'ятка нашого існування на землі. Тому ми ставимо пам'ятники, хрести на могилах, рідня йде на цвинтар і несе квіти в дім поминаю. Але як довго це буде? Прошлі роки і всі забули. Пам'ятники поновились часом, і через сто років тяжко знайти і те місце, де то був похоронений. Часто ховають на цій місці вже іншого.

Коли людина полишить спадщину по собі на культурні цілі, то її ім'я буде записане в книгах, в пресі, в тих установах, яким вона дала дар — завіщання. Це є немирущий приклад для будучого покоління, це є вічний пам'ятник для нащадків, свого роду, для нації, як приклад гідний наслідування. Ми датками побудували школи, церкви, організації, наукові установи. Без тих скромних датків ми сьогодні нічого не мали б і навіть ніхто не знав би, що ми існували.

Людина, яка зробила багато добра для свого народу, для визвольних змагань і яка зарекомендувала своє ім'я в історії свого народу, буде вічно прикладом майбутнім поколінням і її завжди будуть згадувати.

Всі ті, що помиралі сотки років тому, а полишили по собі слід, живуть духовно з нами, допомагають нам своїм прикладом, своїм запалом, своїм творчим духом йти далі і будувати все те, що вони не докінчили при житті. Нація безсмертна, а тому наша праця мусить бути вічною.

Музей є однією з ділянок праці для національного доброго. Музей є скарбницею наших культурних здобутків. Цілю його є збирання зразків української фізичної і духовної культури, збереження і передавання всього того для будучих поколінь.

Власний будинок Музею

Все приходить і відходить, але культурні здобутки залишаються, а з ними й імена тих, які творили ту культуру, збирання її та передавали з покоління в покоління. Тому Український Національний Музей, щоб „живіти“ навіки, м'яв тих, які причинилися до будови музейної установи, до збереження нашої культури, збереже їх імена на віки вічні.

Кожний фундатор чи член Музейного Фонду буде мати в Музеї свою чи своєї родини фотографію на стінах разом з іншими фундаторами та основниками, а також родинний альбом з фотографіями і біографією. Все те буде зберігатися в Музею. Коли збереться багато фундаторів, то тоді буде видана книжка фундаторів Українського Національного Музею, в якій буде біографія кожного фундатора і його родинна фотографія.

Для цієї мети Музей виділив одну кімнату виключно для фундаторів і їх портретів та біографій. В статуті Музею зазначено, щоб ту традицію

і порядок задержати на завки, поки буде існувати Музей. Коли б протягом 5 чи 10 років Музей зібрав 500 завіщань і датків на Музейний Фонд, то та сума була б вистачальною, щоб забезпечити існування Музею на завжди. Маючи дім, дешеву обслугу Музею, невеликі кошти річного прибутку — вистачить 5,000 доларів, щоб покривати кошти існування Музею.

Просимо Вас, Дорогі Читачі, стати в ряди фундаторів Музею. Залишіть в посмертному хоч пару соток доларів. Ті пару соток роблять велику поміч нашій загальній справі. До цього часу поступило вже кілька посмертних завіщань на суму коло 40 тисяч доларів. Усі ті завіщання будуть передані Музею в день відкриття Музею і в пресі будуть, за їх бажанням, подані імена жертводавців, але не буде дана сума завіщань.

За інформаціями про Музейний Фонд просимо ласкаво звертатися до Українського Національного Музею в Онтаріо, Каліфорнія.

А. Рішай

ГІДНЕ НАСЛІДУВАННЯ

Ніде правди діти, признаюся, що люблю Америку й американців. Люблю за їх рухливість, жертвенність, привітність та за величезну милу усмішку, не тому, що вона дає хвилю радість, а тому, що

Будинок став ласкливою, відомою устаткованою, розкладеною по належних місцях всі музейні пожертви і розіслані до преси повідомлення про заснування Музею. Почали з'являтися відвідувачі, українці й американці. Наші люди з захопленням оглядали речі, що їх і на рідних землях можна було рідко побачити. Особливо зацікавлені викликали портрети наших гетьманів.

Цікавість американців глибока. Їх цікавить історія, література, економіка України, сучасний стан України. Відвідувачі, професори та студенти місцевого коледжу, громадські діячі міста. Один із професорів попросив дати йому історію М. Грушевського, а співробітниця місцевої газети — твори Т. Шевченка. Місцева газета вмістила на своїх сторінках невеликий репортаж про заснування Українського Музею.

З відвідувачів американців, особливо, треба відмітити містера Роберта Пандорфа з дружиною. Прийшлося п. Лисюкові добрих кілька годин розповідати йому не тільки про Музей і музейні речі, а і про історію України, її культуру та її визвольну боротьбу, як у минулому, так і в сучасну добу. Не помітивши, як минуло, не тільки музейних речей, але і переглянувши англійськомовні книжки про Україну. Видно було, що людина із захопленням цікавиться всім та все розглядає.

Прочуючись, п. Роберт Пандорф подякував за все, написав чек на 1,000 доларів і сказав: „Щард із такою культурою і який бореться за свою незалежність, вартий на моральному та матеріальному піддержку. Прошу прийняти від мене невеликий дарунок для вашої і нашої справи“.

Я відмовляюся робити будинок музейним, а цих двох видатних жертвенних американців, нехай робить їх наша українська спільнота, як тут народжена, так і новоприбула.

Роберт Пандорф, народжений в Америці, з Лос-Анджелесу, Каліф.

Все це разом взяте, свідчить, що людина виростає в країні свободи, країні волі і від свого народження не відчуває специфічного європейського, а особливо ж східного деспотизму. Не чує я від американців того скитання, що таке притаманне людині Сходу — не завдання у них будівляти заборони, особливо супроти нас скитальців.

Жертвенність американців я відчув ще в Європі, але особливо відчув я її, не матеріальну, а моральну, тут у ЗДА, коли попав у велику небезпеку і коли однією ногою з'явився у потусторонньому світі. Це була жертвенність збоку американців, так би мовити, персонального значення, але жертвенність американців, про яку я доводився цими днями, моєю думкою про них ще підкреслюю. На такі дії здібні тільки американці, про що я і хочу розказати.

Закладається в м. Онтаріо, Каліфорнія, Український Національний Музей та Бібліотека. Українська спільнота привітала музей численними речовими і грошовими пожертвами. Постала потреба придбати будинок для Музею. Ініціатор заснування Музею почав відшукувати відповідне приміщення. Після довгих розшуків відповідний будинок знайшовся. Власник будинку

Адреса Музею:

UKRAINIAN NATIONAL MUSEUM

and

LIBRARY

122 E. Maple Street

Ontario, California

О. Вужанський

ВІД МИНУЛОГО ДО МАЙБУТЬОГО

На Україні, до революції 1917 року, не було суто національних організацій, за винятком товариств „Провісників“, які постанали після революції 1905 року, але і вони були заборонені царським урядом на початку першої світової війни. З відходженням Української Державності, 1917 року, почали творитися численні наші національні культурні, просвітні та різні громадські організації, а серед них і музейні установи.

Ініціатором музею в Києві були Данило Щербаківський. За його ініціативою були засновані музеї майже по всіх губерніях наших міст України, і також у м. Києві. За короткий час своєї діяльності, Данило Щербаківський зібрав багато культурних та історичних цінностей нашої старовини, які були приміщені в музеї при Києво-Печерській Лаврі.

З упадком нашої державності, новий окупант, червона Москва, будучи гідним наслідником царської Москви,

почала нищити наші культурні стародавні цінності, а також і все те, що нагадувало про славі історичні дні України. Червона Москва знала, що коли наріз забуде свою історію, свої традиції і не буде знати своїх культурних досягнень минулих часів, то він перестане бути нацією.

Наша перша еміграція, знаючи про ці намагання Москви, почала організувати по містах Європи культурно-наукові установи та музеї. До світового історичного діяльності нашої старої еміграції належить і культурно-освітня праця в Чехословаччині, а також зокрема заснування Музею Визвольної Боротьби в Празі. Дякуючи свідомості еміграції її жертвенній матеріальній підтримці, а також жертвенній праці управи Музею, зокрема її директора проф. Д. Антоновича, який 20 років працював безкоштовно, та п. К. Лисюкові, який весь час підтримував матеріально Музей, праця Музею мала великі досягнення.

За порівнянню короткий час зібрано 63 олійні образи пензля наших видатних артистів, 52 скульптурні твори та 4 бюсти і портрети наших культурних та історичних провідників.

Крім мистецьких творів Музей налічував у своїй бібліотеці 10,400 томів книжок і періодичних видань 4,000. Картографічного матеріалу 3,000 екземплярів. Звичайно, що тут всіх цінностей перелічити не можна. Історія Музею Визвольної Боротьби чекає свого дослідника.

Необхідно також згадати музей і бібліотеку в Парижі, мени Симона Петлюри, Науковий Інститут в Берліні та Заршаві, які мали в своєму розпорядженні великі історичні та наукові матеріали. Всі ці установи вели на чужині ту роботу, якої в окупаційних уюностях було неможливо.

Звичайно, наш відвічний зорюг знав про ці вогнища нашої культури в Європі, і будучи послідовним у своїм намаганні нищити історичні пам'ятки України, він під час другої світової війни знищив усі ці скарби, а частину перевіз до Москви.

Вихавши із Європи та розсіявшись по всьому світу, нова і стара еміграція продовжує славі традиції минулого. В Америці засновано ряд національних та культурних закла-

дів. Громадянство позасунавало церковні та різні громадські установи.

Сьогодні прийшла черга на організацію музейної діяльності нашого суспільного життя. З досвіду минулого в організації музейної справи, стина країна, де можливо закласти музей — це ЗДА. Тільки тут можна зберігати наші стародавні наукові та культурні цінності.

Як в Європі, а зокрема у Празі, так і тут в Америці, ініціатором музейництва став віомий меценат п. Каленик Лисюк. В другій половині 1954 року оформлено легально Український Національний Музей і бібліотеку, за науковою радою, управою та контрольною комісією. В січні місяці т. К. Лисюк купив для музею відповідний будинок в м. Онтаріо, Каліфорнія, в якому почалася широка музейна праця. Для Музею подарував п. К. Лисюк свою мистецьку та історичну збірку і бібліотеку.

За кілька місяців свого фактичного існування музей одержав від української спільноти, зі всього світу, 400 посланок з речами музейного значення, серед них декілька великої вартості. Разом з посланками приходять і грошові

